

Projectleider**E-mail****Instituut****Overige partners**

Dr. Hasse Goosen, Ir. Monique de Groot

hasse.goosen@wur.nl

Wageningen UR Alterra

DHV, provincie Noord-Holland

Startdatum

augustus 2009

Einddatum

oktober 2009

Context / maatschappelijk probleem

De Schipholregio is een belangrijke economische motor met een hoge dynamiek. Niet alleen vanwege de aanwezigheid van Schiphol, maar ook vanwege een aantal omvangrijke projecten die een belangrijke rol spelen in de ontwikkeling van de Noordvleugel van de Randstad. Hierbij gaat het zowel om de impact van klimaatverandering op het huidige ruimtegebruik als ook op de ruimtelijke ontwikkelingen die nu in voorbereiding zijn, bijvoorbeeld de Randstad Urgent-projecten Westflank Haarlemmermeer, ACT, A4-Schiphol en eventueel ook de projecten Schiphol-driehoek (Driehoek A4-A5-A9) en Greenport Aalsmeer.

Wat is al bekend en wat niet?

Voor deze verkennende studie wordt gebruik gemaakt van de Klimaatscan die zijn oorsprong kent bij de provincie Zuid-Holland en verder is ontwikkeld in het klimaateffect-atlas project (DHV, Alterra en KNMI) in het kader van het Klimaat voor Ruimte. Aangezien het hier om landelijke kaarten gaat, die in een quickscan zijn gecombineerd, heeft de studie vooral een agenderend/signalerend karakter. De resultaten van de quickscan moeten vooral leiden tot:

- Bewustwording: de scan presenteert op een heldere en overzichtelijke wijze de opgaven die van belang zijn
- Prioriterend: de toepassing van de scan zou moeten leiden tot een gewogen resultaat, zodat duidelijk is welke adaptatievraagstukken in de Schipholregio het meest urgent zijn
- Agenderend: in de resultaten van de scan worden, in lijn met de hierboven genoemde prioritering, aanbevelingen gedaan voor vervolgonderzoek

Kernvragen

- In welke mate zijn de functies in het gebied robuust voor de effecten van klimaatverandering en wat zijn de adaptatiemogelijkheden?
- Wat zijn de tertiaire effecten van klimaatverandering voor de verschillende functies?

- Op welke schaalniveau's kunnen adaptatiemaatregelen genomen worden?
- Hoe kan op basis hiervan een klimaatagenda voor de Schiphol Regio er uit zien?

Onderzoek

Het project maakt via een quick-scan op basis van beschikbare kaartlagen uit de klimaateffectatlas inzichtelijk wat de belangrijkste gevolgen kunnen zijn van klimaatverandering voor de regio. In de scan worden primaire effecten van klimaatverandering vertaald naar gebieds-specifieke gevolgen, de zogenaamde secundaire effecten. Wanneer deze geconfronteerd worden met het in het gebied aanwezige landgebruik ontstaat inzicht in consequenties voor de verschillende functies, de tertiaire effecten. Op basis van effect- en gevoeligheidsindicatoren kan zo gebiedspecifiek een uitspraak gedaan worden over de klimaatrobustheid van bepaalde functies. Hieruit kunnen de klimaatsignalen en -opgaven worden afgeleid.

Betrokken stakeholders

Provincie Noord-Holland, Hoogheemraadschap van Rijnland en gemeente Haarlemmermeer.

Wat is het resultaat en voor wie?

De uitkomsten van de scan geven inzicht in de prioritaire thema's waarop kennisverdieping nodig is. Daarbij gaat het vooral om watertekort en verzilting. Het laten verbraken van bepaalde gebieden zal hierbij mogelijk noodzakelijk zijn. Verder is een aantal hiaten geconstateerd in de kennis zoals ten aanzien van wateroverlast in het stedelijke gebied. De klimaateffecten voor tunnels en ICT infrastructuur dienen aanvullend in beeld te worden gebracht.